

Obsah

Předmluva	9
1. Úvod	11
1.1 Srovnání rychlosti evolučních a historických změn	11
1.2 Výchozí materiál pro naše znalosti – fosilie	11
2. Geologický čas	15
2.1 Geologické vědy počítají se stamilióny let	15
2.2 Postupný vývoj organismů	15
2.3 Rozdělení historie Země na éry, periody a epochy	16
3. Změny pevnin a moří v mezozoiku a kenozoiku	22
4. Klasifikace obratlovců	39
5. Stručně o vývoji obratlovců	43
6. Bezprostřední předchůdci savců a první savci	49
6.1 Znak charakterizující savce	49
6.2 Savci vznikají z plazů	52
6.2.1 Spodní čelist a sluchové orgány	59
6.2.2 Problém chrupu a dalších savčích znaků	65
6.3 Klasifikace plazů	76
6.4 <i>Synapsida</i> (plazi savcovití) – výchozí podtřída plazů pro vznik savců	77
6.5 První savci na Zemi	83
6.6 Velikost mozku – rozhodující faktor pro další vývoj	91

7. Savci kenozoika	98
8. Dnešní nejprimitivnější savci	103
8.1 Ptakořitní	103
8.2 Historie rozšíření vačnatých	104
8.3 Adaptivní radiace australských vačnatých	107
9. Skupina placentálů	112
9.1 Základní znaky placentálů	112
9.2 Seznam řádů placentálů	114
9.3 Hmyzožravci	116
9.4 Letouni	118
9.5 Primáti	121
9.6 Hlodavci	128
9.7 Zajícovci	133
9.8 Kytovci	135
9.9 Šelmy	140
9.9.1 Prašelmy (<i>Creodonta</i>)	144
9.9.2 <i>Fissipedia</i>	147
9.9.3 Ploutvonožci (<i>Pinnipedia</i>)	156
9.10 Chobotnatci	157
9.10.1 Meritherioidi (<i>Moeritherioidea</i>)	162
9.10.2 Dinotheria (<i>Deinotherioidea</i>)	162
9.10.3 Mastodonti (<i>Mastodontoidea</i>)	165
9.10.4 Slonovití (<i>Elephantoidea</i>)	166
9.11 „Kopytníci“ (<i>Ungulata</i>)	170
9.11.1 Klasifikace kopytníků	172
9.11.2 Prakopytníci	173
9.11.3 Jihoameričtí kopytníci	176
9.12 Lichokopytníci	178
9.12.1 <i>Ceratomorpha</i>	181
9.12.1.1 Nosorožci (<i>Rhinoceroidea</i>)	181
9.12.1.2 Tapíři (<i>Tapiroidea</i>)	184
9.12.2 <i>Hippomorpha</i>	185
9.12.2.1 <i>Equoidea</i>	186
9.12.2.2 <i>Brontotherioidea</i>	192
9.12.2.3 <i>Chalicotherioidea</i>	193
9.13 Sudokopytníci	194
9.13.1 Klasifikace sudokopytníků	196
9.13.2 Nepřežvýkaví (<i>Suiformes</i>)	197
9.13.3 Velbloudovití (<i>Tylopoda</i>)	199

9.13.4	Přezvýkaví (<i>Ruminantia</i>)	201
9.13.4.1	<i>Tragulina</i>	202
9.13.4.2	Stádovití (<i>Pecora</i>)	203
9.13.4.2.1	Jelenovci (<i>Cervoidea</i>)	203
9.13.4.2.2	Žirafovci (<i>Giraffoidea</i>)	206
9.13.4.2.3	Turovci (<i>Bovoidea</i>)	207
10.	Rozšíření některých skupin placentálů v prostoru a čase	211
10.1	Ptakořitní (<i>Monotremata</i>)	215
10.2	Vačnatí (<i>Metatheria</i>)	215
10.3	Hmyzožravci (<i>Insectivora</i>)	217
10.4	Letouni (<i>Chiroptera</i>)	219
10.5	Primáti (<i>Primates</i>)	219
10.6	Hlodavci (<i>Rodentia</i>)	222
10.7	Zajícovci (<i>Lagomorpha</i>)	225
10.8	Kytovci (<i>Cetacea</i>)	227
10.9	Šelmy (<i>Carnivora</i>)	228
10.10	Ploutvonožci (<i>Pinnipedia</i>)	232
10.11	Chobotnatci (<i>Proboscidea</i>)	236
10.12	Lichokopytníci (<i>Perissodactyla</i>)	237
10.13	Sudokopytníci (<i>Artiodactyla</i>)	242
11.	Vymírání	253
12.	Místo závěru	258
13.	Vysvětlení odborných výrazů	271
Literatura	. . . . .	275
Rejstřík	. . . . .	278